

5. LAN-FITXA: **TRATU ONA**

HELBURUAK

1. Bikote-harreman on batean egon beharreko begirunezko jokabideak identifikatzea.
2. Jokabide horiek praktikan jartzeko topa ditzakegun zailtasunak aztertzea.
3. Osagai honek erlazioari zer ematen dion aztertzea.

MATERIALAK

Deskonekta Zaitetz Tratu Txarretatik gidako 6. atala eta txartel batzuk.

METODOLOGIA

Ariketa honetarako 50 minutu inguru behar dira.

- 46. eta 47. gidako esaldiekin txartelak osatzea; esaldi bat txartel bakoitzeko.
- Banatzea: nesken artean 47. orrialdekoak eta mutilen artean 46. orrialdekoak.
- Parte-hartzaile bakoitzak bere esaldia irakurriko du, baita bere iritzia esan ere: ados dagoen eta zer zailtasun edukiko lukeen jokabide hori praktikan jartzeko. Amaitzen duenean besteek ere emango diote bere iritzia.

Lanketarako bestelako aukera batzuk:

1. AUKERA

- Talde bi egitea: bata mutilekin, bestea neskekin. Bakoitzak izango du bere txartela. Taldeka eztabaidatuko dituzte jokabide horiek praktikan jartzeko zailtasunak zeintzuk diren, eta jokabide hori harremanean balego, zelako harremana izango litzatekeen esango dute. Geroago, talde handian komentatuko dute.

2.AUKERA

- Talde bi osatuko dira: bata neskekin, bestea mutilekin. Talde bakoitzari beste sexuko txartelak emango zaizkio. Jokabide horiek praktikan jarri beharko luketenak zer nolako zailtasun topa lezaketan eztabaidatuko dute, hala nola zelakoa litzatekeen harremana jokabide hori erabiliko balute. Geroago, talde handian komentatuko dute.

3.AUKERA

- Esaldiak lapiko batean sartuko ditugu, eta ikasleei bana ateratzeko eskatuko diegu. Ateratako esaldiak taldearekin komentatuko dituzte; jokabidea praktikan jartzeko topa ditzaketan zailtasunei erreparatu behar diete. Bestalde, harremanean jokabide hori balego zelako harremana izango litzatekeen komentatuko dute. Txarteletan azaldu behar da neskentzako edo mutilentzako esaldia den.

Kontuan har ezazu, bestelako aukera hauek erabiltzeko, denbora gehiago beharko duzula ikasgelan.

5. FITXAKO EDUKIAK: BIDAIAITZEKO MOTXILA

Tratu onak harremanetarako nahi ditugun jokabideak dira. Jokabide honek besteak zer pentsatzen duen adierazten digute; are gehiago, pertsonen gainera informazioa ematen digute, hala nola harremanez. Taldean eta inguruan ikasitako jokabideak dira.

Taldearen arabera, ahozko adierazpenak eta erantzun fisikoak aldatu ahal dira, eta hainbat aldagaik dute horretan eragina: sexuak, kulturak, adinak. Horregatik identifikatu behar ditugu talde bakoitzaren jokabideak, baita taldearena ez den jokabidea erabiltzean sor daitezkeen arazoak ere.

Tratu onak jokabideak dira, ez asmoak. Hau da, baten batek esaten badu "Ez nuen egin nahi", asmoaz ari da hitz egiten. Ondorioa da garrantzitsua.

Harremaneko tratu oneko jokabideak adostu behar dira, eta konfiantzak zein konpromisoak aurrera egiten duten heinean, aldatu ahal dira. Garrantzitsua da bikotekideak ados egon behar direla, biek izan behar dute iritzia libreki emateko aukera. Honela, hainbestetan entzuten dugun "Horrelakoa naiz ni" horretatik, "Horrela harreman hobea daukagu" baieztapenera pasatuko gara.

Maiteminduta dagoenak eduki beharko lukeen jarrerari buruzko usteak, nahiz maitasunari berari buruzko ideiak, tratu txarreko jokabidearen oinarria izan daitezke. Horregatik landu behar ditugu horrelako ideia batzuk, tratu txarrengan eragina eduki baitezakete.

Zurea den guztia ez dut gustuko, baina gehiena bai.

Zer esan dezakegu gizon idealari buruz? Zer esan dezakegu emakume idealari buruz gehienok badaukagu ideien bat, badakigu gure emakume/gizon idealak zelakoak izan beharko lukeen. Denok dakigu, ordea, printze urdinik eta printzesa arrosarik ez dagoela. *Idealaren* kontrakoa *erreal*a da. Beraz, benetako bikote bat daukagunean ez gaude ametsetan, benetan bizitzen baizik; horregatik, gure benetako bikotea, inoiz ez da benetako ideal horren modukoa izango. Ideal horren zain bagaude, aurrean daukagun pertsona hori galdu egingo dugu.

Pertsona perfekturik ez dago, eta horren zain bagaude, inoiz ez da helduko. Bai topa dezakegu, ordea, ia denean gure gustukoa den pertsona bat. Serioki pentsatzen jarrita, geure buruarengan ere topa ditzakegu gustuko ez dugun zerbait; beraz, zelan aurkituko dugu denean perfektua den norbait. Maitasunak bikotekidearen gabeziak eta "akatsak" onartzen irakasten digu, izan ere, bere pertsonalitatearen ezaugarriak ere badira. Gainera, oso dibertigarria da jakitea, ezaugarri eta mania horiek baditugun ere, besteak maite gaituela.

Printze urdin xarmagarria? Printzesa arrosa, ederra eta perfektua? Erakusleihenetarako ondo; bizitzarako, ordea, pertsona erreala aukeratu ezazu.

Pertsona erreala gure pertsona idealaren modukoa izatea nahi badugu, gure idealaren modukoa izan dadin moldatzen hastea nahi badugu, azkenean, pertsona erreal hori gogaitu egingo da, eta ez gara bere gustukoak izango. Are gehiago, min eman ahal diogu. Bestea ez bada zuk nahi duzun modukoa, ez da bere errua, eta ez dauka aldatzeko obligaziorik. Bestea behartzen baduzu zuk nahi duzun modukoa izatera, galdu egin duzu.

Zurekin egon nahi dut... bakoitza bere espazioan.

Normala da nor bere espazioa behar izatea, bere askatasuna, bere lagunak, bere zaletasunak eta denbora. Normala da bikotekidearekin egon nahi izatea, berarekin asko partekatu ahal dugulako, gozatzen dugulako. Nahi dugun hau guztia bateragarria da. Espazioa biak eramaten ikasi behar dugu, horixe baita modu bakarra formula ona lortzeko. Eta ez dugu pentsatu behar baten bat galtzen dagoela. Zure bikoteak bere lagunekin egon nahi badu, ez duzu pentsatu behar ez zaituela maite. Kontua da ez dagoela gure bizitzako arlo guzti-guztiak bete ahal dituen harremanik. Hori ona da, bestela, bikotea harriz betetako motxila baten modukoa izango litzateke, eramateko astuna, min emango ligukena.

Batzuetan zoragarria zara, poztu egiten nauzu eta desiratzen zaitut.. Batzuetan nahastu egiten nauzu, gogaitu; ito egiten nauzu.

Maitasunezko ipuinak kontatu zizkigutenean, dena ederra izango litzatekeela esan ziguten, dena polita, erromantikoa, goxoa... Beharbada oraindik dirau ideal horrek gure buruan; horregatik pentsa dezakegu harremanak horrelakoak direla. Egia esan, baten batekin zaudenean, horrelako egunak egon daitezke: musuka jango zenuke, pasioz desiratzen duzu, bera den guztia eta berak egiten duen guztia gustatzen zaizu; egun horietan pozik sentitzen zara.

Baina beste egun batzuetan, hainbeste pozten zaituen pertsona hori, galdu egiten da. Non sartu den ere ez dakizu. Bere akatsek eta gabeziek molestatzen zaituzte, agobiatzen zaitu, nahastu. Bat-batean, gustatzen ez zaizkizun bere kontu guztiak datozkizu burura: egunekoak eta beste egun batzuetakoak, duela hiru hilabetekoak... Pikutara bidaliko zenuke, baina ez duzu egiten, sentipen horiek ere badiarelako harremanaren partea. Badakizu egun batzuetan gauza txarrak ikusiko dituzula, beste batzuetan onak. Normala da dena ez izatea arrosa kolorekoa, eta egun batzuetan itota sentitzea. Kontuz gero! Egun guztiak txarrak badira, gogaikarriak, sufritzen baduzu, hori zergatik gertatzen den pentsatzeko denbora hartu beharko zenuke. Maitasunean dena ezin da arrosa izan; logika berberagatik ere, dena ezin da txarra izan.

Maitasunak esfortzua eskatzen du

Esan egin digute maitasuna gezi-kolpe baten modukoa dela; ailegatzen denean inbaditu egiten gaituela, eta betiko gelditzen zaigula. Horrelakoa balitz dena desberdina izango litzateke, gure bikotekidearekiko betiereko maitasuna sentituko genuke esfortzurik gabe, aldaketarik gabe, zalantzarik gabe.

Eskerrak maitasuna ez den matematikoa! Eskerrak zientzia zehatza ez den! Zein aspergarria bestela! Maitasuna ez da finkoa, aldaezina, ez da esfortzurik gabe betiko gelditzen. Bikotekide guztiek egin behar dute aldaketaren bat, esfortzuren bat, maitasunak "jariatzen" segi dezan.

Beharbada neskari asteburuetan eskalada egitea gustatzen zaio; mutilak, ordea, zapatuan lagunekin poteatzea du gustuko, eta domeka etxean ematea, telebista ikusten, sofán etzanda eta krispetak jaten. Maitasuna matematikoa balitz, biak egongo lirateke zeharo maitemindurik, elkarrekin inoiz ez baleude ere. Maitasuna matematikoa ez denez gero, biek egin beharko dute esfortzuren bat harremana aurrera eramateko, bestela, amaituko litzateke. Biak egoteko gustura, biek egin beharko dute esfortzua. Batzuetan, neska ez da eskalatzeraz joango, eta beste batzuetan, mutila izango da planak aldatuko dituen, berarekin egoteko. Adi! Ez dezala beti pertsona berberak esfortzua egingo. Harremanak aurrera egin dezan, esfortzua egin behar, baina bikotekide biek egin behar dute esfortzu hori.

Gehienetan, neska da esfortzua egiten duen bakarra, berak hartzen du harremana aurrera eramateko lana, bera arduratzen da aldaketez, esfortzuez; mutilak, aldiz, gozatu egiten du: azkenean, maitasuna, ez da hain zoragarria izango.

Tratu ona ezinbesteko osagaia da maitasun-zopa zapore onekoa izan dadin; eta ez zaigu ahaztu behar, bestela edabe toxikoa baino ez dugu lortuko.

